

Dendrokronologisk Laboratorium

NNU rapport 19, 1998

ØSTER BRØNDERSLEV KIRKE, HJØRRING AMT

Sæby Museum.

Indsendt af Bent Bang Larsen.

Undersøgt af Aoife Daly.

NNU j.nr. A7562

15 prøver af *Quercus sp.*, eg, undersøgt. Ti af prøverne havde splintved bevaret. Syv prøver dateret.

Tagkonstruktion, kor

Elleve prøver af *Quercus sp.*, eg, undersøgt. Syv af prøverne havde splintved bevaret. Fem prøver dateret.

Den dendrokronologiske undersøgelse viser to faser i tagkonstruktionen over koret.

To prøver (81030059 og 81030099) krydsdaterer og kan sammenregnes til en middelkurve på 155 år (8103M003), som dækker perioden 1060-1214 e.Kr. Disse to prøver, hvoraf én har splintved konstateret, repræsenterer den tidligere fase. Yngste bevarede årring er dannet i 1214 e.Kr. Fældningstidspunktet for træerne, som prøverne kommer fra, er beregnet til ca. 1234 e.Kr.

Anden fase i koret er repræsenteret af tre prøver (81030089, 81030109 og 81030119), alle med splintved bevaret. Disse tre prøver krydsdaterer og kan sammenregnes til en middelkurve på 164 år (8103M002), som dækker perioden 1231-1394. Yngste bevarede årring er dannet i 1394 e.Kr. Fældningstidspunktet for træerne, som prøverne kommer fra, er beregnet til ca. 1395 e.Kr.

Tagkonstruktion, skib

Fire prøver af *Quercus sp.*, eg, undersøgt. Tre af prøverne havde splintved bevaret. To prøver dateret.

De to daterede prøver (81030129 og 81030139) krydsdaterer og kan sammenregnes til en middelkurve på 49 år (8103F001), som dækker perioden 1375-1423 e.Kr.

De to daterede prøver havde splintved bevaret. Yngste bevarede årring er dannet i 1423 e.Kr. Fældningstidspunktet for træerne, som prøverne kommer fra, er beregnet til ca. 1433 e.Kr.

Splintstatistik: Bonde, upubl.

	8103M003		8103M002			8103F001	
	81030059	81030099	81030089	81030109	81030119	81030129	81030139

81030059	-	4,54	/	/	/	/	/
81030099	4,54	-	/	/	/	/	/
81030089	/	/	-	8,73	9,55	/	/
81030109	/	/	8,73	-	7,59	/	-
81030119	/	/	9,55	7,59	-	/	-
81030129	/	/	/	/	/	-	6,09
81030139	/	/	/	-	-	6,09	-

Øster Brønderslev Kirke. Skema over synkroniseringsværdierne, relativ datering.

			8103F001	8103M002	8103M003
DANMARK	Sjælland	2M000002	4,41	-	/
	Øst Jylland	6M100001	3,29	-	/
	Nord Jylland	8M100002	4,67	4,89	/
	Sønder Jylland	9M100023	-	3,70	/
	Øst Danmark	9M230001	/	2,65	4,43
	Vest Danmark	9M456781	3,57	3,63	2,68
TYSKLAND	Slesvig-Holstein	DM100003	-	-	4,35
	Hamburg	DM100007	-	-	4,45
	Niedersachsen kyst	DM200001	-	-	-
	Lüneburger Heide	DM200006	-	-	3,51
SVERIGE	Sydvest Skåne	SM000001	4,33	3,18	-
	Skåne	SM000004	-	-	-
	Ystad område	SM100003	4,11	2,55	-
	Sydvest Sverige	SM000011	/	-	-
	Sydvest Sverige	SM000012	4,63	2,70	-
	Mellan Sverige	SM600001	/	-	-
	Småland-Øland	SM600002	/	-	3,67
ENGLAND	East Midlands	GBM00004	-	-	2,65
	London	GBM00007	-	-	2,95

Øster Brønderslev Kirke. Skema over synkroniseringsværdierne, grundkurver, absolut datering.

- = t-værdi lavere end 2,5

/ = ingen overlap

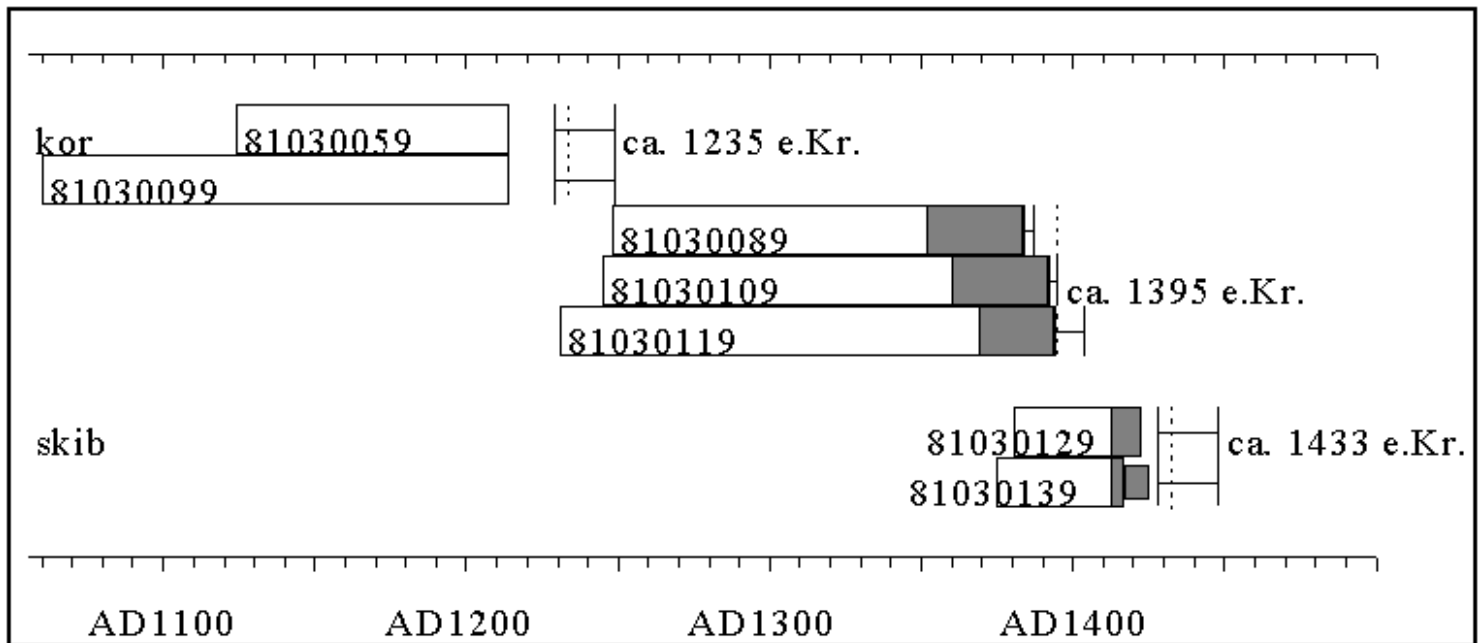

Fig 1. Dateringsdiagram, Øster Brønderslev kirke

Katalog

81030019

kor, 7. spær fra vest i nordsiden
26 år, kun kerneved.
Ikke dateret.

81030029

kor, 7. spær fra vest i sydsiden
134 år, kun kerneved.
Ikke dateret.

81030039

kor, 6. spær fra vest i sydsiden
51 år, heraf 8+13 år i splintved.
Ikke dateret.

81030049

kor, 5. spær fra vest i nordsiden
39 år, kun kerneved.
Ikke dateret.

81030059

kor, 5. spær fra vest i sydsiden
91 år, splintved ?
1124-1214 e.Kr., efter ca. 1234 e.Kr.

81030069

kor, 4. spær fra vest i nordsiden
220 år, splintved konstateret.
Ikke dateret.

81030079

kor, 4. spær fra vest i sydsiden
86 år, kun kerneved.
Ikke dateret.

81030089

kor, 3. spær fra vest i sydsiden
137 år, heraf 32 år i splintved.
1248-1384 e.Kr., ca. 1384 e.Kr.

81030099

kor, 2. spær fra vest i nordsiden
155 år, splintved konstateret.
1060-1214 e.Kr., ca. 1234 e.Kr.

81030109

kor, 2. spær fra vest i sydsiden
148 år, heraf 32 år i splintved.
1245-1392 e.Kr., ca. 1392 e.Kr.

81030119

kor, 1. spær fra vest i nordsiden
164 år, heraf 25 år i splintved.
1231-1394 e.Kr., ca. 1394 e.Kr.

81030129

skib, 1. spær fra øst i nordsiden
43 år, heraf 10 år i splintved.
1381-1423 e.Kr., ca. 1433 e.Kr.

81030139

skib, 1. spær fra øst i sydsiden
43 år, heraf 4+8 år i splintved.
1375-1417 e.Kr., ca. 1433 e.Kr.

81030149

skib, 2. spær fra øst i nordsiden
56 år, heraf 15 år i splintved.
Ikke dateret.

81030159

skib, 3. spær fra øst i sydsiden
54 år, kun kerneved.
Ikke dateret.

[Tilbage til rapportens side](#)

English summary:

NNU report 19, 1998

ØSTER BRØNDERSLEV KIRKE, HJØRRING AMT

15 samples of *Quercus sp.*, oak were examined. Ten of the samples had sapwood preserved. Seven of the samples are dated.

Roof construction, chancel

Eleven samples of *Quercus sp.*, oak, were examined. Seven of the samples had sapwood preserved. Five of the samples are dated.

The dendrochronological analysis shows two phases in the roof construction over the chancel.

Two samples (81030059 and 81030099) crossmatch and are averaged to form a mean curve of 155 years (8103M003) which covers the period AD 1060-1214. These two samples one of which has the heartwood/sapwood boundary, represents the earlier phase. The outermost preserved tree-ring was formed in AD 1214. The felling date for the trees from which the samples come is estimated at c. AD 1234.

The second phase is represented by three samples (81030089, 81030109 and 81030119), all with sapwood preserved. These samples crossmatch and are averaged to form a mean curve of 164 years (8103M002) which covers the period AD 1231-1394. The outermost preserved tree-ring was formed in AD 1394. The felling date for the trees from which the samples come, is estimated at c. AD 1395.

Roof construction, nave

Four samples of *Quercus sp.*, oak, were examined. Three of the samples had sapwood preserved. Two samples are dated.

The two dated samples (81030129 and 81030139) crossmatch and are averaged to form a mean curve of 49 years (8103F001) which covers the period AD 1375-1423.

The two dated samples had sapwood preserved. The outermost preserved tree-ring was formed in AD 1423. The felling date for the trees from which the samples come, is estimated at c. AD 1433.

Sapwood statistic: Bonde, unpubl.

[Back to report page](#)